

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

BESKRIVELSER AF OMRÅDETS MÅL

Tankerne bag den ny, styrkede læreplan

Hvert barn er medskaber af sin egen læring i et pædagogisk læringsmiljø. Det pædagogiske personale skal støtte, guide og udfordre barnet i både leg, planlagte aktiviteter, rutiner og spontant opståede situationer.

Den pædagogiske læreplan understøtter personale og ledelse i at skabe et godt pædagogisk læringsmiljø for og sammen med børnene. Legen og en legende tilgang til læring, barnets interesser, undring og nysgerrighed sammen med det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling er udgangspunktet for læringsprocesser.

Den styrkede pædagogiske læreplan bidrager til en fælles forståelse af det pædagogiske værdigrundlag i dagtilbud og skaber en fælles retning for det pædagogiske arbejde.

Citater fra EMU (<https://emu.dk/dagtilbud/laereplanens-formaal-og-rammer/tankerne-bag>)

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD – BAGGRUND FOR MATERIALET	4
INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN.....	6
DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDSYN	7
BØRNESYN	7
DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV	8
LEG	9
LÆRING	10
BØRNEFÆLLESSKABER	11
PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ	12
FORÆLDRESAMARBEJDE.....	13
BØRN I UDSATTE POSITIONER	13
SAMMENHÆNGE	15
DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	16
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	16
SOCIAL UDVIKLING.....	17
KOMMUNIKATION OG SPROG	18
KROP, SANSER OG BEVÆGELSE	20
NATUR, UDELIV OG SCIENCE	21
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB	22
AFRUNDING	24

FORORD – BAGGRUND FOR MATERIALET

Dagtilbud Katrinedal består af 6 børnehuse med 400 børn i alderen 0–5 år og 120 medarbejdere samt 20 dagplejere med 80 børn i alderen 0–2 år.

Vi har siden 2004 arbejdet med de pædagogiske læreplaner - og fra sommeren 2018 med den styrkede læreplan, herunder de ni grundsyn, som er beskrevet i lovgivningen.

Den pædagogiske læreplan er udgangspunkt for al pædagogisk planlægning og struktur i Dagtilbud Katrinedal, hvor børneperspektivet, læring og læringsmiljøet er i højsædet.

Beskrivelse af processen

Da den ny styrkede læreplan og de ni grundsyn er beskrevet i lovgivningen, har vi i Katrinedal valgt, at disse skulle være tema for vores årlige pædagogiske weekend, hvor alle medarbejdere deltog. Vi er organiseret med arbejdsgrupper i området, til planlægning af de tværgående opgaver, og til denne udviklingsopgave blev der nedsat ni arbejdsgrupper, der arbejdede med grundsynene i forbindelse med den pædagogiske weekend (en for hvert grundsyn).

Efterfølgende blev der nedsat seks arbejdsgrupper (en for hvert læreplanstema) med medarbejdere, der repræsenterede alle institutionerne. Disse grupper skulle hver især beskrive områdets mål for arbejdet med det specifikke tema.

Processen blev, at medarbejderne i de seks grupper drøftede og debatterede læreplanstemaet i deres respektive personalegrupper, og på baggrund af disse indspil beskrev arbejdsgruppen læreplanstemaet.

Hvad skal vi bruge det til

Vores materiale og beskrivelser, som har hele områdets fingeraftryk, skal danne udgangspunkt for områdets barnesyn/børneperspektiv, og vores tilrettelæggelse og udførelse i hverdagen skal være med baggrund i dette.

Hvordan arbejder vi i Katrinedal

Dagtilbud Katrinedal er organiseret med en områdeleder og seks pædagogiske ledere. Dette lederteam har ansvaret for principperne og pædagogikken for området i samarbejde med MED-udvalget, forældrebestyrelsen, TRIO-udvalgene og de faglige fyrtårne med udgangspunkt i Holbæk Kommunes retningslinjer.

For at sikre en høj grad af medarbejderindflydelse og inddragelse af alle kompetencer, involveres der mange arbejdsgrupper, der består af medarbejdere fra alle børnehuse og dagplejen. Dette er f.eks. grupper, der arbejder med inventar, legeplads, læreplaner, pædagogisk weekend, pædagogisk markedsdag eller workshops. Stort set alle medarbejdere er inddraget i en eller flere arbejdsgrupper.

Grundværdier – udviklingszoner – Kompetencehjul

I Katrinedal arbejder vi ud fra brede pædagogiske mål og holdning til sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes læring (vores grundværdier), som konkretiseres i de ni grundsyn og udmøntes

i de seks læreplanstemaer. Derudover tror vi på, at alle kan udvikle sig, og vi forsøger at tilpasse dette til den enkeltes nærmeste udviklingszone.

På børneplan arbejder vi med LearnLabs Kompetencehjul, som laves på alle børn hvert halve år. Dette benyttes bl.a. til at finde nærmeste udviklingszone - både for det enkelte barn og børnegruppen. Inden for de seks læreplanstemaer kan det vurderes, hvor barnet og gruppen befinder sig, og hvor indsatsen skal koncentreres. Kompetencehjulet viser også den progression, der sker i barnets udvikling.

Der tages udgangspunkt i Kompetencehjulet til forældresamtaler og ved overgange i og mellem børnehusene samt til skolen.

På medarbejderplan udmønter nærmeste udviklingszone sig i, at vi årligt udbyder en række workshops, som alle kan tilmelde sig. Man skal deltage i min. 2 workshops og må max. deltage i 3. Har man interesser ud over 3 workshops, sker deltagelse i ens interesselid. Indhold i workshops kan foreslås af alle, og de planlægges og udføres af både interne og eksterne ressourcer.

Lederens ansvar

I flg. dagtilbudsloven § 9, stk. 1 er det lederens ansvar, at den pædagogiske læreplan bliver udarbejdet, og at det pædagogiske arbejde med børns læring afspejler og udøves i overensstemmelse med den retning og de pædagogiske refleksioner, der fremgår af læreplanen.

Lederen af dagtilbuddet er også ansvarlig for at offentliggøre den pædagogiske læreplan.

En stor tak

Udarbejdelsen af dette materiale, de mange debatter og diskussioner, har krævet en kæmpe, langvarig og engageret indsats af medarbejderne i området. Arbejdet fortsætter, for til stadighed at være på omgangshøjde med udviklingen.

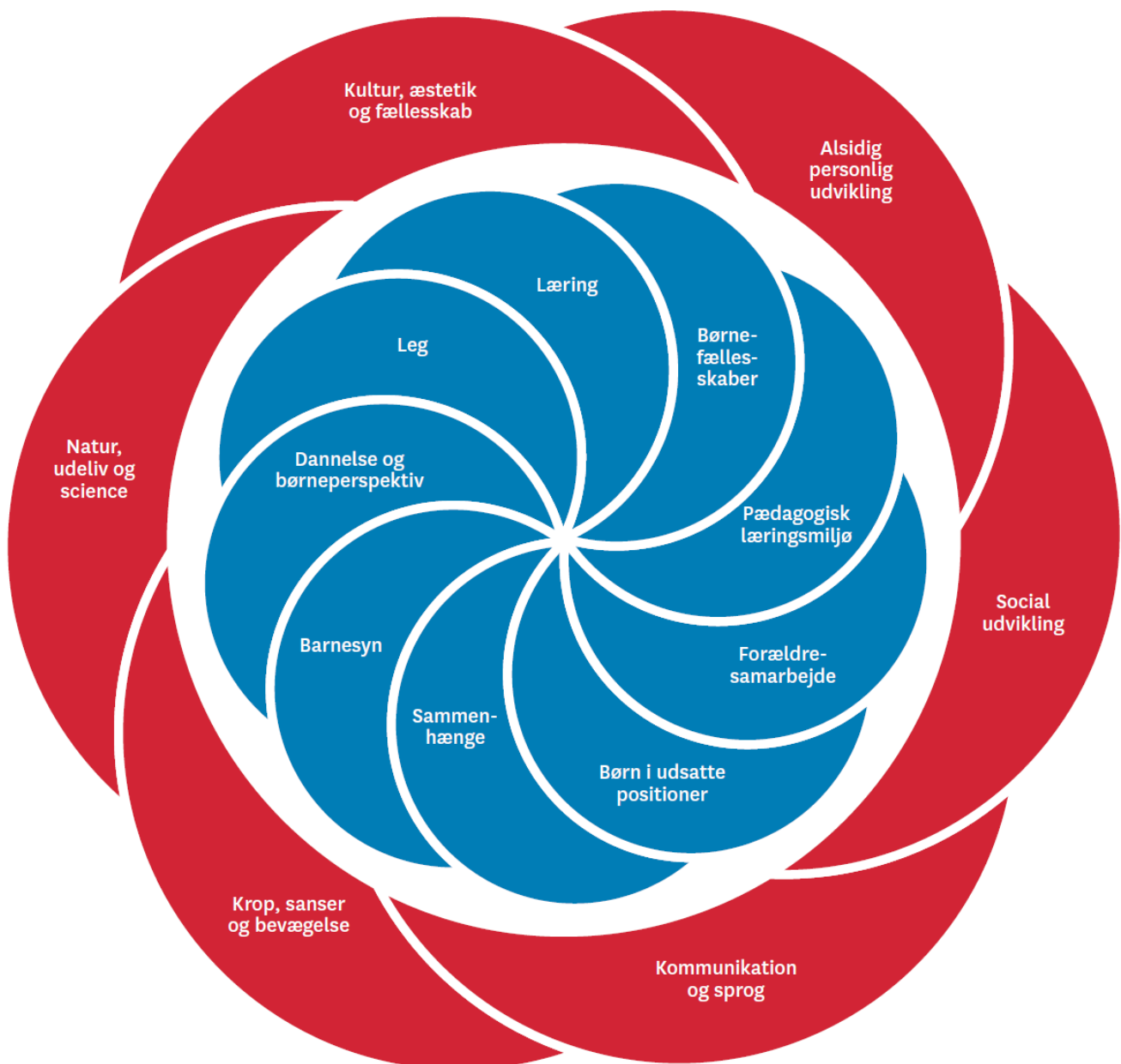
Til alle i Dagtilbud Katrinedal skal der lyde en stor anerkendelse og tak for at være med til at skabe de bedst mulige betingelser for, at alle børn i Katrinedal får optimale muligheder for læring, udvikling og trivsel.

Ziska Seirup, områdeleder.

INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Man ser ofte den pædagogiske læreplan fremstillet grafisk som en blomst, som på enkel vis demonstrerer sammenhænge.

Læreplanens centrale dele er (1) det fælles pædagogiske grundlag, opdelt i de ni grundsyn (de blå i nedenstående figur), (2) de seks læreplanstemaer (de røde i nedenstående figur) og (3) brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDSYN

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, der skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

Nogle elementer i form af eksempelvis børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer så som forældresamarbejdet og arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end i andre.

I flg. dagtilbudslovens § 8, stk. 2 skal den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Dette udgangspunkt underopdeles i ni elementer, som normalt refereres til som de ni grundsyn:

- Børnesynet
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber
- Pædagogisk læringsmiljø
- Forældresamarbejde
- Børn i udsatte positioner
- Sammenhænge

Hvert af disse ni grundsyn er beskrevet i det følgende – på baggrund af workshops på en pædagogisk weekend, hvor grundsynene har været bearbejdet indgående af Katrinedals ledelse samt in- og eksterne, faglige ressourcer i form af psykolog, fagkonsulent fra kommunens fagcenter m.fl. Efterfølgende har hver gruppe udarbejdet en beskrivelse af, hvorledes vi tolker og arbejder med det enkelte grundsyn.

BØRNESYN

Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre – såvel børn som voksne - i et forpligtende fællesskab. Barnet skal forstås ud fra de sammenhænge, det indgår i, og ud fra de betingelser, det har for at handle. Barnets adfærd kan derfor ikke ses løsrevet fra de voksnes praksis - og slet ikke løsrevet fra de rammer og regler, de voksne sætter op for børnenes liv med hinanden.

For at forstå barnet skal vi som voksne undersøge barnets baggrund og hverdag. Barnets trivsel og udvikling påvirkes af, hvilken tilgang og sprog, vi som voksne anvender i kontakten med barnet. Barnet er aldrig et problem; men det kan være en del af en problematik – og så har vi som voksne ansvaret.

Børn opleves grundlæggende som kompetente og selvstændige:

- Børnene deltager i hverdagsrutiner og gøremål indenfor nærmeste udviklingszone
- Vores opgave er at vejlede, give tid, lytte og anerkende

Børn har brug for omsorg, udfordringer, forventninger og tillid fra de voksne:

- Børn har brug for passende udfordringer i forhold til alder og udvikling
- Børn har brug for tydelige rammer og en tryk base
- Vi skal kunne justere os i forhold til barnet
- Vi skal være tydelige rollemodeller, guidende og vejledende

Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling og har en demokratisk stemme - i rammer, som de voksne er ansvarlige for:

- Vi har ansvaret for at tilpasse læringsmiljøet
- Vi skal give børnene mulighed for at ytre sig i fællesskabet

Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde:

- Vi følger i børnenes spor og lytter til det enkelte barn
- Børnene inddrages i planlægning af læringsmiljø

Børn har en værdi i sig selv - børn har ret til at være børn, ret til at være forskellige og ret til at udvikle sig i forskellige tempi:

- Anerkendelse af det enkelte individ og dets nærmeste zone for udvikling
- De voksne positionerer sig ved at gå foran, gå ved siden af og gå bagved barnet
- Trivsel danner grundlag for læring, udvikling og dannelse

Vores mål er, at børnene har de kompetencer, som er vigtige i forhold til overgangen mellem dagtilbud og skole. Vi ønsker at sende børn videre, der kan begå sig i sociale fællesskaber, som har empati samt tager hensyn og forstår andres motiver. Vi har fokus på, at børnene har gode sproglige kompetencer, har accept og tolerance overfor andre menneskers perspektiver, samt at de har kendskab til sig selv og til egne kompetencer.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

Børneperspektiver er at se verden med børnenes øjne.

Vi stiller åbne spørgsmål, hvor vi ikke går ind og definerer børnenes oplevelser; men hvor børnene selv får lov at sætte ord på, hvad de oplever. Vi anerkender børnene, hvilket vil sige, at vi gør vores bedste for at se og lytte til børnene. Vi ser ind i deres oplevelsesverden og gør vores bedste for at forstå dem, både den verbale kommunikation og den nonverbale kommunikation såsom kropssprog og mimik. Børn er en mangfoldig gruppe, uanset alder, og det er vigtigt at være opmærksom på forskellighederne - og ikke mindst at se forskellene som styrker og ikke svagheder.

Vi forsøger ihærdigt at følge børnenes interesser og initiativ og ikke låse os fast - men være åbne over for ændringer, og at aktiviteter kan udvikle sig i andre retninger, end vi oprindeligt havde planlagt og forestillet os.

Børnenes dannelse kommer indefra og udvikler sig i samspil med andre mennesker. De relationer, som børnene har med voksne og andre børn, er yderst vigtige for deres dannelse. Derfor skal vi som voksne

være rollemodeller. Dette gøres ved at være aktivt deltagende, imødekomme, udvise empati, hvile i sig selv og kende ens egne grænser.

Når den voksne er autentisk, oprigtig og ærlig, understøtter det den gode relation og gavner børnenes dannelse. Vi vil derudover understøtte børnene i at blive selvreflekterende. Vi mener, dette giver børn, som er i stand til at forhandle, og at de dermed selv kommer frem til løsninger og fortolkninger. Dette kræver vished og forudsigelighed af rolige voksne, som støtter op om børnenes valg, og hvor børnene får tid til koncentration og fordybelse i de forskellige situationer.

Medindflydelse og medbestemmelse er vigtig for børns dannelse. Medindflydelse er, når børnene kommer med deres tanker, ideer og input, og den voksne formår at tage hensyn hertil. Når børn har medbestemmelse, er børn og voksne ligeværdige og jævnbyrdige inden for de pædagogisk opstillede rammer. Børnene skal kunne ytre sig og i fællesskab med andre børn og voksne finde en fælles løsning.

Afslutningsvis vil vi fremhæve, at børn skal mødes i børnehøjde - både af voksne og i læringsmiljøet. Dette skaber valgmuligheder og medbestemmelse for barnet over dets egen oplevelsesverden. På den måde understøtter vi som voksne barnet og er med til at udvikle dets selvverd.

LEG

Hvad er leg, og hvorfor har dét at kunne lege så stor betydning for barnet?

Leg er vigtigt for barnets læring. Legen er barnets måde at bearbejde, øve og udvikle sig i alt, som det oplever i dets hverdag. Børn er ikke født med evnen til at kunne lege. Dette læres i samspil med andre.

Når barnet leger, træner det kroppen fysisk, øver sproget og lærer at klare sig socialt i livet. Legen giver barnet erfaringer, øvelse i at være sammen med andre og en begyndende forståelse af regler og aftaler.

Børn opfatter leg som noget rart, sjovt og som en naturlig del af deres hverdag. Legen skal være lystbetonet for, at den kan give læring og udvikling for barnet, og legen bruges til at bearbejde indtryk fra hverdagen.

For barnet har legen ikke et mål - det leger for at lege!

Det pædagogiske personales rolle i Katrinedal er:

- at være tydelige rollemodeller ved at være nærværende og aktive i barnets leg
- at være støttende, deltagende og observerende i barnets leg
- at være bevidste om sit ansvar for at understøtte og rammesætte legemuligheder for ALLE børn
- at være bevidste om sin positionering i forhold til barns leg. Ved siden af, bagved og foran er tydelige positioner, som den voksne skal indtage i sin pædagogiske praksis
- Leg foregår hele dagen

Vi har i Katrinedal fokus på, hvordan legen også kan inddrages i vores rutinesituationer såsom spise- og garderobesituationer m.v. Børns spontane og selvorganiserede leg, fri leg, skal både anerkendes og respekteres og gives betydelig plads i hverdagen. Børn skal øve sig i at løse konflikter i deres leg. Det pædagogiske personale har en central rolle i at iagttage, guide og støtte, hvis barnet har brug for dette.

For børn i udsatte positioner er det vigtigt, at det pædagogiske personale kan rammesætte samt har kompetencer til at tilrettelægge pædagogiske legefællesskaber, som åbner muligheder for inddragelse af alle børn.

LÆRING

I Katrinedal definerer vi læring som tilegnelsen af ny viden, nye færdigheder, nye kompetencer, nye oplevelser, ny forståelse eller en ny måde at agere på.

Læring sker over hele dagen i alle situationer, f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, spontan leg og i hverdagsrutinerne.

Gennem læring og leg ønsker vi at skabe et udviklende miljø, der styrker børnene i, hvordan livet kan tackles med alle dets valg, muligheder og usikkerhedsmomenter.

Vi giver alle børn muligheder for at indgå i børnefællesskaber. Vi skaber rammer, der gør det muligt at tage udgangspunkt i børns forskelligheder. Vi er opmærksomme på, at børn har forskellige måder at lære på, og vi tager udgangspunkt i de fire læringsstile - "se, høre, røre og gøre".

Vi understøtter børnene i at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs

Vi tilbyder rammer, der understøtter, at børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og tilpasse udfordringer i forhold til, hvor det enkelte barn er i sin udvikling.

Børn lærer bedst, når man kan bygge videre på det, barnet kan i forvejen. Dette kaldes "barnets nærmeste udviklingszone".

I Katrinedal bruger vi bl.a. Kompetencehjulet, en metode til at beskrive barnets udvikling, ressourcer og til at planlægge pædagogisk praksis, så vi har vi et godt grundlag for at støtte alle børn i at udvikle sig mest muligt.

I hverdagen har vi fokus på gode relationer og samspillet med børnene, da det er af afgørende betydning for læring og trivsel. Vi er alle uddannet i at bruge metoden ICDP - en metode, hvor vi arbejder ud fra otte samspilstemaer.

For at læring finder sted, skal det give mening for børnene, for hvis det ikke giver mening, finder ingen læring sted. Vi følger børnenes leg og interesser som pejlemærke for, hvad der optager dem, og bruger det i planlagte og spontane læringsaktiviteter.

Vi skaber alsidige, inddragende og trygge pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer lysten til at lære, eksperimentere og opleve.

Læring er et gensidigt, forpligtende samarbejde mellem forældre og personale med inddragelse af andre relevante faggrupper efter behov, f.eks. sundhedsplejersker, fysioterapeuter, ergoterapeuter, talehøre-konsulenter eller psykologer, så vi sikrer et optimalt grundlag for børnenes trivsel, læring og udvikling.

BØRNEFÆLLESSKABER

I dagtilbuddet indgår børn i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. Det pædagogiske personale skaber rammerne for udvikling af relationer og venskaber i fællesskabet. I fællesskabet skal der samtidigt være plads til individet, de forskellige personligheder og særlige behov.

Vores faglige, pædagogiske udgangspunkt er, at alle børn har ret til det gode barneliv, at alle børn er gode til noget, at alle har krav på at være en del af fællesskabet og opleve mestring i fællesskabet.

I den pædagogiske hverdag i institutionerne forbereder vi forskelligartede aktiviteter, hvorigennem vi giver børnene forskellige fællesskaber. Vi laver aktiviteter på tværs af "faste" børnegrupper, hvor børnene kan skabe nye fællesskaber og relationer. Aktiviteterne kan være baseret på barnets udviklingstrin fremfor alder, og på den måde sikrer vi forskellige fællesskaber.

- Vi giver det enkelte barn en oplevelse af, at der er noget relationelt, som lykkedes - hver dag!
- Anerkendelse, ros og guidning fra nærværende voksne får børn til at vokse og opleve sig inkluderet i institutionens fællesskab
- Engagerede og nærværende medarbejdere får børn med på nye idéer – finder nye veje til nye roller og mulighed for deltagelse i fællesskabet for alle
- Vi som voksne tager ansvar for kommunikationen. Kommunikation er et vigtigt redskab i fællesskabet – dialogen skaber relation og fællesskab barn/barn og voksen/barn.
- Vi giver børnene ansvar og medbestemmelse - for hinanden og fællesskabet
- Vi giver børnene tid til tanker
- De pædagogiske medarbejdere er rollemodeller for fællesskab og positiv interaktion
- Vi skaber opmærksomhed på gode vs. dårlige/uhensigtsmæssige fællesskaber
- Vi sikrer ligeværd i børnegruppen på trods af forskelligheder - alle har noget at bidrage med

Hvordan

Inddeling i små og forskellige grupper (alder/interesse/aktivitet) – fremhæve det barnet er god til og hjælpe det ind i fællesskabet – understøtte barnets sociale kompetencer – samarbejdslege – fællesskab i de daglige rutiner (garderobe/dække bord/rydde op) – formidling af regler og værdier for fællesskabet (spiseregler, legepladsregler) – sparring i personalegruppen/med børneindsatsen – hjælp til konfliktløsning og fokus på den fælles aktivitet, frem for hvem der skal bestemme over den – de voksne hjælper det afviste barn ind i nye fællesskaber – de voksne fremhæver barnet positivt for andre i børnegruppen – lære børnene at sige fra overfor uhensigtsmæssige fællesskaber – synliggøre fordelene ved forskelligheder og at individet bidrager til fællesskabet på hver sin individuelle måde – fremhæve forskellige roller og personligheder som lige vigtige i fællesskabet.

Forældrenes rolle

Forældrene har et medansvar for børnefællesskabet. De er med til at skabe sammenhæng mellem hjem og dagtilbud samt muliggørelse af, at børnene skaber venskaber på tværs af alder, køn og kultur, og at mobning derigennem forebygges.

- Legeliste med alle børns/familiers kontaktinformationer
- Deltagelse til forældrearrangementer – sommerfest, julehygge, fastelavn og lignende
- Det er vigtigt for børnefællesskabet, at forældrene respekterer husets daglige rutiner (f.eks. undgå afbrydelse af samling, mødetidspunkt ift. tur og andet)
- Hverdagsdeltagelse i inviteret tidsrum/åbent hus
- Nærværende forældre, når de træder ind i børnefællesskabet (minus snak i mobil)
- Være med til at invitere nye børn/familier ind i fællesskabet
- Forældrene skal vide, at de indgår i den styrkede læreplan (forventninger/krav)

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

FN's børnekonvention understreger, at dagtilbuddene skal skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børns perspektiver og understøtter børns ret til leg og medbestemmelse.

Læringsmiljøet i dagtilbud består af alle de muligheder for udvikling, trivsel og læring, som dagtilbuddet giver børnene. Læringsmiljøet handler blandt andet om, hvordan dagen og aktiviteterne bliver rammesat, organiseret og tilrettelagt.

I Katrinedal ser vi det pædagogiske læringsmiljø som rammen for børns trivsel og læring.

Derfor gør personalet sig didaktiske overvejelser om et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring, udvikling og dannelse.

For at skabe et læringsmiljø, der indbyder til dette, møder børnene i Katrinedal positive, nærværende og engagerede voksne rollemodeller. Det pædagogiske personale formår at inddrage børnene i en læringsrig hverdag, hvor alle børn har mulighed for at deltage ud fra egne kompetencer.

Som rammeskaber af det pædagogiske læringsmiljø er personalets forskellige ressourcer, refleksioner og evaluering vigtige arbejdsredskaber. Det pædagogiske personale skal skabe fysiske og æstetiske rammer, der indbyder til leg, læring og udvikling hos børnene. De fysiske rammer kan være med til at understøtte den daglige struktur, så det gør det lettere for børnene at navigere i hverdagen.

Målet er at få skabt et læringsmiljø, der har fokus på børnenes læring gennem hele dagen. Dette sker i de faste daglige rutiner som bl.a. håndvask, frokost, garderobe, overgange (eksempelvis fra håndvask til frokost eller fra frokost til legeplads) såvel som i strukturerede, voksenstyrede aktiviteter, leg og spontane børneinitierede aktiviteter.

Det er vigtigt, at vi som rollemodeller forholder os nysgerrige på os selv, vores ageren og engagement, da det har stor betydning for et godt læringsmiljø.

Det er det pædagogiske personales opgave at "så frø" og stille åbne spørgsmål, som giver anledning til undring hos børnene, hvilket gør dem nysgerrige på ny viden, læring og udvikling.

Det pædagogiske personale skal forholde sig undersøgende til, hvordan legen gøres meningsfuld for børn, da det er gennem leg, børn lærer. Børn lærer bedst, når de har det sjovt og er i trivsel.

I Katrinedal lægger vi vægt på, at det skal være sjovt at lære sammen. Derfor har vi fokus på at skabe et læringsmiljø med positive børnefællesskaber. Dette kan medvirke til at udvikle venskaber blandt børnene og give dem mod på at deltage. Det pædagogiske personale skal understøtte disse fællesskaber, så der er deltagelsesmulighed for alle, da det skal være sjovt at være sammen.

Nærværende voksne i børnehøjde giver omsorg, tryk tilknytning og trivsel. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.

FORÆLDRESAMARBEJDE

Vi lægger vægt på en ressourceorienteret tilgang, hvor barnets udvikling og trivsel er i centrum.

Vi ønsker at skabe et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde. I barnets opstart i dagtilbuddet er det vigtigt at sætte tid af til en grundig opstartssamtale. Vi ser det som en vigtig forudsætning for at kunne give børn og forældre en god opstart. Vi ønsker at forventningsafstemme og få andel i forældrenes værdifulde viden om barnet. Vi lægger vægt på, at forældrene kommer på besøg inden opstart og bliver trygge ved de nye rammer og får sat ansigt på børn og voksne.

Vi lægger vægt på den daglige dialog om barnets udvikling, trivsel og dannelse - og ønsker at dele de positive erfaringer på kryds og tværs af barnets to arenaer; hjemmet og dagtilbuddet.

Vi er i Katrinedal optaget af, hvordan vi kan involvere forældrene mest muligt i børnenes perspektiver og nærmeste udviklingszone.

Den digitale dokumentation anvender vi til at understøtte den daglige dialog om, hvad der optager barnet, og hvad der pædagogisk er på spil i institutionen. Gennem den daglige dialog og den digitale dokumentation vil vi give forældrene adgang til de aktuelle fokusområder, vi arbejder med ift. barnets læring og den pædagogiske indsats' karakter.

Tilrettelagte og strukturerede forældresamtaler kan bidrage til, at vi hører forældrenes perspektiv på, hvad der rør sig i hjemmet ift. barnets udvikling og trivsel.

I Katrinedal arbejder vi med Kompetencehjulet som udgangspunktet for samtalen. Her sætter vi spot på barnets nærmeste udviklingszone og lægger vægt på vidensdelingen omkring barnet. Vi har en forventning om, at forældrene selv opsøger dialogen og spørger ind til det arbejde, der foregår i dagtilbuddet.

Forældrene har en unik viden om børnenes liv uden for daginstitutionen, som vi kan inddrage i arbejdet med at skabe læringsmiljøer, der understøtter børneperspektiver. Vi vil gerne skabe et samarbejde omkring børnenes leg og læring og give faglige informationer om de børnefællesskaber, barnet indgår i.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

- Åbenhed er fundamentet for vores arbejde med børn i udsatte positioner
- Alle børn kan på et tidspunkt i deres barneliv, af forskellige årsager, være i en udsat position i kortere eller længere tid.

- Vi tager udgangspunkt i barnets behov, tanker og følelser og tilpasser vores pædagogiske tilgang efter dette
- Vi respekterer forældrenes rolle som de mest betydningsfulde omsorgsgivere for deres børn samt tager forældrenes synspunkter og ønsker alvorligt

Vi ser børnene og er nysgerrige på deres adfærd og deres baggrund for at agere, som de gør. Vi observerer børnene, både i deres samspil med forældrene og andre børn. Vi har mulighed for at trække på følgende tiltag:

- Sparring med kolleger/leder i forhold til pædagogisk indsats, f.eks. ICDP-forløb
- Brug af forskellige tests/vurderingsmaterialer, f.eks. sprogvurdering, kognitive tests, motoriske tests og brug af Kompetencehjulet
- Forældreinddragelse: Brug "Fælles Indgang" på kommunens hjemmeside (<https://holbaek.dk/>) samt bruge interne og eksterne samarbejdspartnere.

Betydningen af forældresamarbejdet

Et godt forældresamarbejde er vigtigt for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Tillidsfuld relation og åben dialog mellem personale og forældre
- Pædagogisk vejledning og sparringspartnere for forældrene
- Brug af Kompetencehjulet som forståelsesramme
- Tværfagligt samarbejde med andre faggrupper, f.eks. talehørekonsulent og psykolog
- Benytte ICDP
- I samarbejde med forældrene lave underretninger til Børneindsatsen for at sikre forældrene den nødvendige hjælp og støtte i hjemmet

Pædagogisk indsats

I dagtilbuddene har vi fokus på tidlig indsats og overgangene i barnets liv. Vi tager udgangspunkt i, hvor barnet er i dets udvikling.

- Vi skaber udviklende læringsmiljøer. Vi bruger os selv i legen og indgår på lige vilkår med børnene.
- Vi arbejder pædagogisk struktureret, og vi anvender konkrete handleplaner som værktøj.

Mentalisér og se børnenes signaler – hvad er det, de "fortæller" os

- Mentalisering er at forstå egen og andres adfærd ud fra mentale tilstande. Dette er blandt andet følelser, tanker, behov, mål og grunde.
- Vær opmærksom på barnets behov, følelser og tanker, vær nysgerrig, åben og undrende
- Prioriter at skabe tid og rum til nærvær, vær anerkendende, vær i øjenhøjde med barnet og mød det, hvor det er.
- Skab tryghed og gode relationer, juster dig i forhold til barnet, inkluder barnet, inviter til samtale, aktivitet og leg.

Tværfagligt samarbejde ift. børn i udsatte positioner

- Det tværfaglige samarbejde er vigtigt i forhold til alle børn, men særligt vigtigt i forhold til børn i udsatte positioner
- Vi arbejder med tidlig indsats i vores pædagogiske tilgang. Den tidlige indsats aftales i tæt samarbejde med forældrene.
- Vi er opmærksomme på opfølgning og evaluering
- Vi samarbejder tæt med Børneindsatsen i Holbæk Kommune

SAMMENHÆNGE

I den ny styrkede læreplan er der fokus på sammenhænge mellem dagtilbud og skole. I Katrinedal mener vi, det er vigtigt at have fokus på at skabe sammenhæng i alle overgangene - fra hjem til vuggestue/dagpleje, videre til børnehave og til sidst til skolen. Det er vigtigt, at vi begynder at tale om sammenhænge i stedet for overgange, som oftest bruges i pædagogisk praksis. Da ord former vores tænkning, og da vi taler om at skabe sammenhænge for barnet mellem hjem/dagtilbud og dagtilbud/skole, bliver det tydeligt, at vi, der arbejder med at skabe rammerne for overgangene, alle bærer et særligt ansvar for at sikre, at der er sammenhæng for barnet.

Vi skal samarbejde, så det giver mening for barnet, for jo mere mening, det giver for barnet, jo nemmere finder barnet sig til rette i den nye kontekst. Derfor har vi i Katrinedal valgt at fokusere på sammenhænge.

Hvad skal der så til for at sikre den gode sammenhænge mellem børnenes forskellige verdener?

I Katrinedal skal personalet, børnene og forældrene have et samspil, som bærer præg af en følelsesmæssig, meningsskabende, vejledende og guidende dialog. Barnet skal have en oplevelse af at blive set og hørt, at der bliver fulgt op på dets initiativer, at det er en del af et forpligtende fællesskab, og at der skabes sammenhænge ud fra fælles oplevelser, men også oplevelser fra hjem til dagtilbuddet.

Forældrene er uundværlige medspillere i at skabe de bedste sammenhænge for barnet. Forældrene og personalet kan i dette samspil være med til at sikre den røde tråd for barnet. Der skal skabes et læringsmiljø, hvor barnet oplever en sammenhæng mellem de forskellige verdener. Der skal derigennem kunne skabes et trygt miljø for barnet.

Sammenhæng mellem dagtilbud og skole vil tage udgangspunkt i den aktuelle børnegruppens behov og kompetencer, og vigtige fokuspunkter er: Mod på - og lyst til - at deltage aktivt i nye oplevelser og sammenhænge, bidrage til børnefællesskaberne, nysgerrighed, evnen til at fordybe sig, tro på egne evner, vedholdenhed, selvhjulpenhed og et læringsmiljø, der giver mulighed for at udvikle nysgerrighed overfor tal, former, mønstre og bogstaver.

Omfanget af det direkte samarbejde mellem børnehave og skole varierer og kan spænde fra et par enkelte besøg på skolen til et forløb, hvor skolen besøges jævnligt i løbet af året, og hvor børn og voksne deltager i børnehaveklassens aktiviteter.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Nedenstående følger en gennemgang af de seks læreplanstemaer, hvor seks forskellige grupper bestående af de faglige fyrtårne og øvrige pædagogiske medarbejdere sammen har forsøgt at konkretisere, hvorledes vi i Katrinedal fremadrettet vil arbejde med de seks temaer.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Katrinedal er alsidig personlig udvikling et læreplanstema, der forudsætter engagement, livsduelighed, medbestemmelse, gåpåmod og deltagelseskompetencer. Det pædagogiske personale i vores dagtilbud arbejder ud fra en anerkendende tilgang til børnene. Vi er nærværende, imødekommende og positive i vores relation til alle børn og deres forældre. For at sikre børnenes udvikling bedst muligt sker det altid i et samspil med andre børn og det pædagogiske personale.

Det skal samstemmes med forældrene, at udfordringerne i dagtilbuddet bliver tilpasset børnenes kompetencer og ikke overskrider deres grænser. I dagtilbuddet får børnene bl.a. mulighed for at deltage på egne præmisser i fællesskaber, får støtte til at udtrykke egne behov og ønsker samt får hjælp og støtte til at være sig selv.

I Katrinedal har vi fokus på, at læringsmiljøet skal fremme børns engagement og deltagelse, så børnene derigennem oplever fordybelse, selvrespekt, selvtillid og selvværd. Børn udvikler engagement, når de indgår i relationer med betydningsfulde andre, hvor de oplever sig respekteret, passet på og værdsat af nære, tillidsgivende voksne. Det pædagogiske personale skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed og styrke børnenes evner til at indgå i forpligtende fællesskaber med andre.

Vi skaber læringsmiljøer, der understøtter, at børn i fællesskab med børn og voksne får mulighed for at engagere sig i både voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter. Således skabes der mulighed for at udfolde, udforske og erfare sig selv og hinanden på forskellige måder. Gennem deltagelse i disse fællesskaber får børnene grundlæggende erfaringer med at indgå i, høre til og navigere i fællesskabet. Hermed får børnene mulighed for at få en begyndende forståelse af demokrati og demokratiske processer. Vi er ligeledes opmærksomme på, at børn i udsatte positioner bliver understøttet i muligheden for at deltage i fællesskaberne og gøre sig de samme erfaringer.

I Katrinedal understøtter vi børns evne til at håndtere udfordringer, konflikter og modgang ved at vise børnene forskellige måder at håndtere konfliktfyldte situationer og følelser på. Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere med situationer og følelser gennem leg og dialog.

Vores dagtilbud skal fremstå som et højkvalitets dagtilbud. Vi motiverer børnene til at undres, støtter dem i deres vedholdenhed og pirrer deres nysgerrighed og lyst til læring.

Som pædagogisk personale er vi meget bevidste om, at det er vores kerneopgave at fremme og understøtte børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette for at skabe de bedste betingelser og muligheder for børnenes videre færd ud i livet.

SOCIAL UDVIKLING

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet social udvikling

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Katrinedal lægger vi vægt på, at fællesskabet skaber rum til alle, skaber nye relationer og giver mulighed for at prøve forskellige positioner. Det er de voksnes opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab. Vi skaber rum til, at børn på egne initiativer kan indgå i børnefællesskaber eller voksenstyrede aktiviteter. De voksne skal rammesætte legen, så alle børnene trives i deres roller, prøver nye roller og sociale kombinationer samt har en oplevelse af at være med.

Legens betydning er uvurderlig for børnenes evner til og muligheder for at danne nære relationer med andre. Legen, f.eks. rollelege, danner grundlaget for barnets sociale og intellektuelle færdigheder og stimulerer barnets fantasi. Børn vælger legen af lyst, og fordi det er sjovt, og de udvikler derigennem sociale færdigheder. Gennem legen udvikler børnene endvidere evnen til at lære af hinanden, føle empati, eksperimentere og opleve sammen.

Relationer er en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer sig empati. Empati handler om at mærke egne følelser, at kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelsesverden og at kunne handle på måder, der også understøtter samspillet med andre.

I Katrinedal lægger personalet vægt på, at alle børn er glade og har en god hverdag med gode venner og lærerige oplevelser. Alle børn har brug for at blive mødt med positive forventninger, fordi det fremmer børnenes gåpåmod og positive forventninger til omverdenen.

Børnene skal føle sig som en del af fællesskabet og samtidigt vide sig værdsatte som enkeltindivider. Det er i legen og gennem hverdagens aktiviteter, at børnenes venskaber dannes. Det er de voksnes ansvar at hjælpe dem med at se på hinanden og prøve at forstå, hvordan andre, både børn og voksne, føler sig og har det, også i konflikter. Vi lærer børnene empati ved at gøre dem opmærksomme på andres følelser, f.eks. ved at sige: "Prøv at se på ham. Kan du se, at han ikke synes, det er rart?" Børnene skal lære egne grænser at kende, lære at sige til og fra og lære at udtrykke egne meninger og følelser.

Børn er forskellige og har brug for forskellige udfordringer. Nogle børn skal guides, mens andre har nemmere ved at indgå i børnefællesskaberne. Derfor er det vigtigt, at de voksne løbende veksler mellem at gå foran, ved siden af og bagved børnene med henblik på at understøtte børnenes deltagelse i legefællesskaber. Vi ser børnenes individuelle ressourcer og bruger disse som aktiver til at styrke børnenes deltagelse i børnefællesskaberne.

Vi ser det enkelte barn som et unikt individ. Ingen børn er ens og skal derfor behandles forskelligt. Børn har krav på at blive hørt og set. Deres selvværd, selvtillid og selvfølelse skal styrkes. Børn skal i videst muligt omfang støttes i deres motoriske, sociale, intellektuelle, sproglige og emotionelle udvikling.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet kommunikation og sprog

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

For et barns succes i livet er det vigtigt at komme sprogligt godt fra start og udvikle stærke sprogfærdigheder. Et godt sprog er afgørende for barnet for at kunne sætte ord på egne tanker, ønsker og følelser. Dette for at kunne begå sig personligt, socialt og fagligt, når barnet starter i skole, og på sigt for at optimere muligheden for at gennemføre en uddannelse.

I Katrinedal ønsker vi at give alle børn de bedste forudsætninger for at tilegne sig stærke sprogfærdigheder. Vi har i alle børnehuse uddannede sprogvejledere, hvis opgave bl.a. er at vejlede det øvrige personale i, hvordan der bedst kan skabes et læringsmiljø, som understøtter børnegruppens samt det enkelte barns sprogtilegnelse i hverdagen.

Vi arbejder ud fra et "interaktionistisk sprogsyn", dvs. at børns sproglige udvikling sker gennem meningsfyldte, lystbetonede aktiviteter i tætte interaktioner mellem mennesker. Børns sproglige læring forudsætter, de oplever mening med samtalen, og emnet skal have deres interesse. Den sproglige læring sker hele tiden - i hverdagssamtaler og -rutiner, planlagte og spontane aktiviteter samt gennem leg. Samtalen mellem børn og det pædagogiske personale er centrale for barnets sprogtilegnelse, sproglige udvikling samt et redskab til at få kendskab til børnene, deres interesser og perspektiver.

Det at sætte ord på daglige gøremål er af største vigtighed i et barns sprogtilegnelse. Lad barnet deltage i daglige gøremål, så snart det kan. Sæt ord på og giv tid og indret læringsmiljøet, så barnet får mulighed for at se, høre, røre og gøre. Det er godt at appellere til flere sanser, når det gælder sprogtilegnelse.

Når børn skal lære sprog, kræver det nærværende og opmærksomme voksne, der har øjenkontakt, voksne, der taler med barnet og ikke til barnet, fred og ro og så få stimuli omkring barnet som muligt, ingen unødvendig baggrundsstøj og rigtig mange gentagelser.

Det pædagogiske personale fungerer som sproglige rollemodeller. Dette kræver, at vi er bevidste om den uhyre vigtige opgave, vi har i forhold til at bringe høj kvalitet ind i sprogmiljøet.

For de mindste børn er det vigtigt, at vi rent fysisk viser den ting eller den handling, vi taler om. På den måde er det nemmere at lagre ordet i langtidshukommelsen og koble ordet med genstanden eller handlingen.

Legen er vigtig for barnets sprogtilegnelse, og legen hjælper barnet med at danne indre billeder samt huske ord og betegnelser. Derfor er vi opmærksomme på de børn, der ikke af sig selv indgår i samtaler, lege eller aktiviteter.

Samarbejdet mellem personalet i dagtilbud og forældre er utroligt vigtigt i forhold til barnets sprogtilegnelse. Vi skal i fællesskab lære barnet sprog.

I Katrinedal vil vi gerne tilbyde sprogarbejde af høj kvalitet. Dette kræver, at vi er i stand til at se og vurdere sprogets delelementer samt barnets sproglige og kommunikative udvikling.

Det er vigtigt, at der igangsættes en tidlig indsats, hvis et barn er udfordret i sin sprogtilegnelse, hvorved barnet hjælpes til at få de bedste forudsætninger for at udvikle sit sprog. I Katrinedal bruger vi Kompetencehjulet, som er et pædagogisk redskab til løbende observation og registrering af barnets og børnegruppens sproglige udvikling. Kompetencehjulet hjælper os med tidlig opsporing af børn med sproglige udfordringer. Desuden tilbydes alle børn, når de er 2 år og 10 måneder, og igen, når de er 5 år, den lovpligtige "Sprogvurdering 3-6". Via sprogvurdering skabes et solidt grundlag for at tilrettelægge en målrettet indsats i det pædagogiske arbejde. Hvis sprogvurderingen giver anledning til en opfølgende indsats, kontaktes forældrene med henblik på at tilrettelægge et samarbejde om den videre indsats.

I Katrinedal har vi et tæt samarbejde med talehørekonsulenter i vores område.

Det fremmer barnets sprog- og literacy-kompetencer (tidlig skriftsprogtilegnelse), når læringsmiljøet er rigt og stimulerende, og når barnet får muligheder for at være aktivt deltagende. Literacy udgør fundamentet for børns læring i skolen, og læringsudbyttet i alle skolens fag bygger videre på det sproglige fundament, som er grundlagt i dagtilbuddet.

Vi tilbyder børn et læringsmiljø, hvor sproget læres gennem kroppen ved hjælp af sansemotoriske, kreative og praktiske aktiviteter. I hverdagen har vi fokus på at tilbyde små læringsmiljøer, som kan inspirere børnenes leg og dermed deres sproglige udvikling. I hverdagen har vi fokus på literacy, fordi vi ved, det kan styrke børns læringsmuligheder resten af livet. Det betyder, at vi ud fra børnenes alder og udvikling gennem en legende tilgang præsenterer børnene for tal, bogstaver, bøger, rim og remser. I læringsmiljøet er vi opmærksomme på vigtigheden af at gøre skriftsprogligt legetøj tilgængeligt for børnene under leg. Dette kan f.eks. være klodser med bogstaver, tal og bogstaver placeret i børnehøjde, minibibliotek, læseposer, læsehjørner, bøger placeret i børnehøjde og et skrivecenter, hvor børnene på eget initiativ kan øve sig i at producere skriftsprog.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Katrinedal er alle institutioner idrætscertificerede (DGI eller DIF). Det betyder, at vi er særligt uddannede til at arbejde med læring gennem leg og idræt.

Vores udgangspunkt er, at al læring foregår via kroppen og vores syv sanser. De tre motoriske grundsanser (den taktile sans, den vestibulære sans og muskel-led sansen), i samspil med de fire øvrige sanser (lugte-, syns-, smags- og høresansen). Vores læringsmiljø giver mulighed for, at alle syv sanser kommer i spil.

Læringsmiljøet tilrettelægges, så det giver mulighed for vekselvirkning i læringsrummet. Dette gøres ved, at det pædagogiske personale er opmærksomme på deres rolle og faglige betydning som igangsætter og deltager (foran i læringsrummet), i fælles planlagte aktiviteter (ved siden af barnet) og spontane aktiviteter, hvor den voksne følger barnets initiativer (bagved barnet).

Derudover gives der betydelig plads til, at børnene indbyrdes kan inspirere hinanden til kropslig bevægelse og udfoldelse (barn-barn relationen). Denne vekselvirkning i læringsrummet er samtidigt med til at sikre børnene læring via kroppen - hele dagen.

Børneperspektiverne bliver herved en central del af det pædagogiske læringsmiljø. Vi bruger børnenes ideer i praksis, er anerkendende overfor deres nysgerrighed og behov for og lyst til at bevæge sig.

Alle børn har mulighed for at deltage i fysisk aktivitet i større eller mindre grupper. De voksne er aktivt deltagende og medvirker til at motivere til nye oplevelser med kroppen. De voksne har samtidigt en bred almen viden om kroppen, sundhed, ernæring og børnenes motoriske udvikling.

I Katrinedal har de enkelte børnehuse indrettet sig, så de fysiske læringsmiljøer giver mulighed for en bred vifte af kropslige og sanselige udfordringer. Det er med til at sikre, at alle syv sanser bliver stimuleret.

Samtidigt tænker vi kroppen ind i de mere rutineprægede og praktiske opgaver.

Børnene bliver inddraget, afhængigt af deres udviklingstrin, og gør sig hermed kropslige erfaringer, der fører til udvikling og større forståelse for egen krops formåen. Læringen bliver vedkommende i et børneperspektiv og er også et udtryk for læring gennem hele dagen.

Vi har fokus på at se det enkelte barns udviklingsniveau og på at skabe meningsfulde kropslige aktiviteter, der ligger i forlængelse af dette (barnets nærmeste zone for udvikling).

I Katrinedal bruger vi bl.a. Kompetencehjulet, en metode til at beskrive barnets udvikling og ressourcer, til at planlægge den pædagogiske praksis.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemaet natur, udeliv og science

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Katrinedal giver vi børnene mulighed for at udforske og blive opmærksomme på naturens muligheder. Gennem daglige læringsmiljøer vil børnene få indsigt i og viden om naturen i vores omgivelser. Vi har fokus på, at alle børn kan deltage i læringsaktiviteter, som skaber grobund for undring og refleksion. Dette vil skabe nysgerrighed, som vi i fællesskab kan undersøge og have dialoger om. Gennem tætte dialoger udforsker vi i fællesskab naturen, hvormed vi understøtter børnenes forståelse herfor.

I de enkelte dagtilbud indretter vi fysiske læringsmiljøer, hvor børnene kan eksperimentere og udforske en bred vifte af naturfænomener f. eks størrelsesforhold, tyngdekraft, farver og tal. At børnene får mulighed for aktivt at observere, hvordan vi kommer fra frø til blomst, fra haletudse til frø eller andre levende processer, er alle med til at understøtte kendskabet til årsag, virkning og sammenhæng. Helt konkret giver vi børnene deltagelsesmuligheder i aktiviteter, hvor de selv oplever vigtigheden af at være med til at passe på naturen og se, hvad eksempelvis vanding gør for blomster og afgrøder.

På ture og på legepladserne bliver årets gang observeret og studeret. Vi skaber læringsmiljøer, hvor alle børn får mulighed for at tilegne sig en bevidsthed om de forskellige årstider ift. kendetegn og hvilken indflydelse, vind og vejr har på vores hverdag, og hvordan affald/skrald påvirker, hvis det ligger i naturen.

Det pædagogiske personale lytter til børnenes undren og til børnenes spørgsmål og begyndende syn på naturen. Børnene opmuntres til at foretage egne undersøgelser samt støttes og guides i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom børnene møder modgang.

Et læringsmiljø i udendørs rum er direkte natur-sanseoplevelser for det enkelte barn, da et læringsmiljø udendørs vil blive påvirket af vejret den enkelte dag.

Personalet vægter en undersøgende tilgang gennem science, der åbner for inddragelse af naturen og naturfænomener som lys, luft, magnetisme og vejr-fænomener. I science-tilgangen er der fokus på børns begyndende forståelse for naturen, børns talfornemmelse og fornemmelse for størrelser og dermed en begyndende matematisk opmærksomhed. Der tages udgangspunkt i et lærings-syn, der aktivt inddrager børnenes eksisterende viden og erfaringer, undren og spørgsmål; men som samtidigt forstyrrer og udfordrer børnenes aktuelle forståelse. En proces, som går fra det meget konkrete til det abstrakte – fra

regnorm til luftart, hvor det pædagogiske personale skaber sammenhæng mellem læringen i hverdagen og naturvidenskabens forståelser og begreber. Det pædagogiske personale tilrettelægger læringsmiljøet, så det giver børn mulighed for at eksperimentere med antal, rum og form som tidlige indgange til den matematiske verden.

Der skal være en særlig opmærksomhed på at sikre, at børn og familier i udsatte positioner støttes i at være i og lære om naturen.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Uddrag af bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold for læreplanstemmet kultur, æstetik og fællesskab

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Temaet handler både om en kunstnerisk, skabende tænkning, der aktiverer sanser og følelser, samt om de kulturelle rødder og værdier, barnet har og tilegner sig i hverdagslivets arenaer. Det er gennem kultur, barnet møder nye sider af sig selv og får muligheder for at udtrykke sig på mangfoldige måder.

I Katrinedal er alle ligeværdige. Alle børn er unikke og har derfor brug for at blive mødt, set og hørt med forskellige krav og tilgange, for at de kan trives, udvikles og lære i fællesskabet. Fællesskabet er præget af en kultur, hvor børn og voksne er forpligtet til at tale ordentligt og respektfuldt til hinanden, hjælpe hinanden, når der er brug for det, være imødekommende overfor nye i institutionen samt sikre, at alle inviteres ind i et fællesskab og - ikke mindst – at de gode handlinger og intentioner bekræftes.

Det pædagogiske personale er rollemodeller for anvisende social adfærd. De positionerer sig i forhold til børnegruppen ved at gå foran og vise, gå ved siden af og opmuntre og begejstre eller gå bagved og give støtte, hjælp og guidning, hvor der er brug for det. Denne voksenstøtte giver børnene en tryk ramme, hvori de får plads til at øve sig, begå fejl og opleve sejre, dels som en del af gruppen, dels som et individ.

I Katrinedal skal det pædagogiske personale præsentere børnene både for vores egen og andres kulturer og udtryksformer, da dette kan inspirere dem og udvikle børnenes egne kulturelle udtryksformer. Dette gøres bl.a. gennem teater, film, kreative aktiviteter, bøger og tilbagevendende traditioner, både nationale, årstidsbestemte og årligt tilbagevendende i de enkelte huse. Målet er, at vi gennem kulturmødet styrker børnene i at blive nysgerrige og tolerante overfor andre mennesker.

Æstetik er en udtryksform, som sker i samspil og med afsæt i indtryk. Det kan bl.a. være en oplevelse, noget musik, en historie eller kreative aktiviteter.

Det er det pædagogiske personales opgave at sikre, at alle børn får en variation af indtryk og mulighed for at udtrykke sig på forskellig måde, både under og efter en oplevelse. Det kan f.eks. være at danse, når vi hører musik, eller at kravle op og hoppe ned, når vi kommer forbi en trappesten på turen.

Vi skaber således sammenhæng mellem de oplevelser, børnene har, og de udtryksmuligheder, børnene får - når de deltager i ture rundt om i byen; går på opdagelse i naturen; i de lege, der leges; i historier, der fortælles; i de motoriske forløb, der finder sted m.m.

Børnene skal have muligheder for at udtrykke sig på forskellig vis i forlængelse af de indtryk, de forskellige oplevelser giver dem. Derfor skal det pædagogiske personale sikre, at værkstedsmaterialer, bøger, konstruktionslegetøj, musikredskaber osv. er tilgængelige i børnehøjde. Det pædagogiske personale skal desuden inddrage børnene i, hvordan f.eks. iPads kan bruges til at søge viden.

Det pædagogiske personale skal sikre, at børnene får rum og tid til at kunne udfolde sig på deres egne betingelser. Ligeledes skal børnene medinddrages i, hvilke typer kulturelle aktiviteter og udtryksformer, vi skal beskæftige os med.

AFRUNDING

Jeg synes, det er blevet et utroligt godt dokument, som vi alle – og især de, der har været drivende kræfter på at skabe det – kan være stolte af.

Jeg vil – sammen med de pædagogiske ledere – sikre, at det daglige arbejde udføres i overensstemmelse med det beskrevne.

Dokumentet må ikke blive et papir, som ”blot” ligger i skuffen, men skal derimod sikre, at det daglige pædagogiske arbejde udøves i overensstemmelse med de pædagogiske refleksioner og den retning, som er beskrevet i områdets mål i forhold til læreplanen. Læreplanen kommer således til at være et opslagsværk, som medarbejderne kan slå op i i tvivlstilfælde.

For at sikre, alle medarbejdere og forældre kan finde det pædagogiske grundlag – med afsæt i den ny styrkede læreplan – som vi Dagtilbud Katrinedal har valgt at arbejde ud fra, offentliggøres det samlede dokument på områdets hjemmeside.

Ziska Seirup, områdeleder